

Ігор ВЕРБОВСЬКИЙ

здобувач освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»,
начальник навчального відділу,
к.п.н., доцент, доцент кафедри професійно-педагогічної,
спеціальної освіти, андрагогіки та управління,
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Науковий керівник – доктор наук з державного управління,
професор, професор кафедри права та публічного управління
Житомирського державного університету імені Івана Франка
Василь КУПРІЙЧУК

СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

У сучасних умовах цифровізації державне управління стикається з необхідністю не лише впроваджувати новітні інформаційно-комунікаційні технології, а й забезпечувати їх ефективне використання для підвищення прозорості, відкритості та доступності публічних послуг. Водночас цифрова трансформація вимагає перегляду традиційних підходів до оцінки ефективності управлінських процесів, враховуючи нові критерії результативності, інклюзивності та інноваційності. Проблема полягає у визначенні оптимальних концепцій цифрового урядування, які дозволяють забезпечити сталий розвиток, підвищити довіру громадян до органів влади та адаптуватися до динамічних викликів цифрової епохи.

Питання цифровізації та оцінки ефективності державного управління активно досліджуються як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. Зокрема, В. Щербак аналізує тенденції цифрової трансформації в Україні, підкреслюючи важливість адаптації законодавства до європейських стандартів та формування цифрових інституцій [10]. А. Олешко досліджує імперативи цифрового розвитку, акцентуючи на необхідності реінжинірингу управлінських процесів та впровадження автоматизованих рішень [7]. І. Лопушинський розглядає критерії

ефективності цифрового уряду, такі як відкритість, доступність, рівень залучення громадськості та зниження корупції [5]. Окрему увагу цифровому врядуванню приділяють міжнародні організації, зокрема OECD, які пропонують стратегічні підходи до цифрового врядування, наголошуючи на важливості етичного використання даних та алгоритмів [11].

Сучасні концепції державного управління в умовах цифровізації характеризуються переходом від традиційних адміністративно-бюрократичних моделей до більш гнучких, мережевих та клієнтоорієнтованих підходів, що базуються на широкому використанні цифрових технологій. Однією з ключових концепцій є цифрове урядування, яке розглядається як система організації публічного управління з використанням цифрових інструментів для забезпечення прозорості, відкритості та ефективності взаємодії між державою, громадянами та бізнесом [6, 9].

В Україні цифрова трансформація державного управління відбувається поетапно, охоплюючи оцифрування, цифровізацію та цифрову трансформацію. Оцифрування створює необхідний цифровий фундамент, на базі якого цифровізація забезпечує подальшу трансформацію бізнес-процесів органів влади, а цифрова трансформація – комплексну зміну управлінських підходів і організаційної культури [9]. Впровадження цифрових технологій у публічне управління дозволяє не лише підвищити якість і доступність адміністративних послуг, а й зменшити прояви корупції, оптимізувати витрати та забезпечити оперативність прийняття управлінських рішень [1, 10].

Ефективність цифрового державного управління оцінюється за низкою параметрів, серед яких: рівень доступності та якості електронних послуг, ступінь задоволеності громадян, швидкість виконання адміністративних процедур, рівень прозорості та відкритості діяльності органів влади, а також ступінь залучення громадськості до прийняття рішень [1, 8]. Методологічні підходи до оцінки ефективності цифровізації передбачають використання комплексних моделей, які враховують як кількісні, так і якісні

показники. Зокрема, запропоновано інноваційні методики, що дозволяють аналізувати не лише технічні аспекти впровадження цифрових рішень, а й їхній вплив на соціально-економічний розвиток, рівень інклюзивності та інноваційності управління [3, 8].

Важливим аспектом є нормативне, інституційне та кадрове забезпечення цифрової трансформації. Державна політика у сфері цифровізації визначає стратегічні напрями, серед яких: модернізація інформаційної інфраструктури, розвиток цифрових компетентностей державних службовців, забезпечення кібербезпеки, гармонізація нормативно-правової бази з європейськими стандартами та впровадження інтероперабельності державних інформаційних систем [2, 10]. Показовим є досвід впровадження національних стратегій цифровізації публічних фінансів, що передбачає перехід до безпаперового середовища, автоматизацію обробки даних, централізацію IT-інфраструктури та використання штучного інтелекту й аналітики великих даних [4].

Цифрова трансформація публічного управління також сприяє розвитку електронної демократії, розширенню можливостей участі громадян у прийнятті рішень, підвищенню рівня соціальної справедливості та забезпеченню рівного доступу до державних послуг для всіх верств населення, включаючи осіб з обмеженими можливостями [1, 3]. Водночас, серед актуальних викликів залишаються питання захисту персональних даних, подолання цифрового розриву, забезпечення стійкості цифрової інфраструктури та адаптації органів влади до динамічних змін цифрового середовища.

Отже, сучасні концепції державного управління в умовах цифровізації орієнтовані на підвищення ефективності, прозорості та інноваційності публічних послуг та ґрунтуються на принципах відкритості, клієнтоорієнтованості, інноваційності та адаптивності. Впровадження цифрових технологій дозволяє оптимізувати управлінські процеси, зменшити адміністративні витрати та забезпечити якісну взаємодію з громадянами. Оцінка ефективності цифрового урядування має базуватися на багатовимірних критеріях, що враховують не лише економічні, а й соціальні та

етичні аспекти. Подальший розвиток цифрового державного управління потребує комплексного підходу до формування політик, розвитку цифрових компетентностей та удосконалення нормативно-правового забезпечення.

Список використаних джерел

1. Атаманова Н., Луначенко І. До питання цифровізації публічного управління в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2024. № 68. С. 4–11. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-1745.2024.68.1>
2. Бігняк П. І., Михальчук В. М. Реформування державного управління: цифровізація. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 15. С. 107–113. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.15.107>
3. Засуха М. В. Сутність цифрової трансформації публічного управління. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. № 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-04>
4. Криниця С. Стратегії цифровізації системи управління публічними фінансами в Україні: аналіз та перспективи. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 6. С. 307–321. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-6-307-321>
5. Лопушинський І. П. «Цифровізація» як основа державного управління на шляху трансформації та реформування українського суспільства. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2018. № 2. URL: http://el-zbirn-du.at.ua/2018_2/20.pdf
6. Міхровська М. Цифрове урядування: поняття та особливості становлення в Україні. *Збірник наукових праць ЛОГОС*. 2020. С. 115–117. DOI: <https://doi.org/10.36074/30.10.2020.v2.32>
7. Олешко А. А. Ключові імперативи державного управління цифровим розвитком. *Держава та регіони. Серія «Державне управління»*. 2019. № 3 (67). С. 87–91. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401-2019-3-16>
8. Петренко Н. О., Поліщук О. А. Методологічні аспекти оцінки ефективності державного управління на основі впровадження

діджиталізації. *Зб. наук. праць Класичного приватного університету Запорізької торгово-промислової палати «Право та державне управління»*. Запоріжжя. 2019. Випуск 4. С. 145-152. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2019/24.pdf

9. Саприкін В. Оцифровування, цифровізація та цифрова трансформація публічного управління в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2024. № 19 (1). С 116-121. DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/19-19/22>

10. Щербак В. Сучасні тенденції цифрової трансформації державного управління в Україні: правовий аспект. *Аспекти публічного управління*. 2020. Том 8. № 1 SI. С. 139-141. DOI: <https://doi.org/10.15421/152063>

11. Digital government [Електронний ресурс]. URL: <https://www.oecd.org/en/topics/policy-issues/digital-government.html>